

P6_TA(2005)0151

Romi v Evropski uniji

Resolucija Evropskega parlamenta o položaju Romov v Evropi

Evropski parlament,

- ob upoštevanju praznovanja mednarodnega dneva Romov 8. aprila 2005¹,
- ob upoštevanju podpisa Ustavne pogodbe s strani predsednikov držav in vlad dne 29. oktobra 2004, ki v drugem delu vključuje Listino o temeljnih pravicah Evropske Unije,
- ob upoštevanju členov 3, 6, 7, 29 in 149 Pogodbe ES, ki države članice zavezuje k zagotavljanju enakih možnosti za vse državljane,
- ob upoštevanju člena 13 Pogodbe ES, ki Evropski skupnosti omogoča, da v boju proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali etničnega porekla ustrezno ukrepa,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost², ki prepoveduje diskriminacijo na podlagi narodnosti,
- ob upoštevanju člena 4 Okvirne konvencije Sveta Evrope o varstvu narodnih manjšin ter Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- ob upoštevanju Priporočila 1557 (2002)parlamentarne skupščine Sveta Evrope, zlasti njegovih odstavkov 3 in 15, ki poudarja razširjeno diskriminacijo Romov ter izpostavlja potrebo po okrepitvi sistema za spremljanje diskriminacije proti Romom,
- ob upoštevanju dokumenta, ki ga je sprejela skupina COCEN pred Evropskim svetom v Helsinkih leta 1999 z naslovom "Položaj Romov v državah kandidatkah", ki poudarja potrebo po povečanju ozaveščenosti prebivalstva glede rasizma in diskriminacije, s katerima se soočajo Romi,
- ob upoštevanju Konvencije OZN proti mučenju in drugim oblikam krutega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja z dne 10. decembra 1984,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu³,
- ob upoštevanju Listine političnih skupin za nerasistično družbo⁴,

¹ Mednarodni dan Romov je bil razglašen leta 1971 na prvem svetovnem kongresu Romov.

² UL L 180, 19.7.2000, str. 22.

³ UL L 303, 2.12.2000, str. 16.

⁴ Posvetovalna komisija EU proti rasizmu in ksenofobiji je političnim strankam v Evropski uniji predlagala sprejem "Listine evropskih političnih strank za nerasistično družbo". Besedilo je Komisija sprejela 5. decembra 1997.

- ugotavlja, da je bila ustanovljena skupina komisarjev, pristojnih za temeljne pravice, protidiskriminacijo in enake možnosti¹, ter pričakuje predstavitev programa skupine,
 - ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1035/97 z dne 2. junija 1997 o ustanovitvi Evropskega centra za spremljanje rasizma in ksenofobije² ter letnih in tematskih poročil centra za spremljanje rasizma v EU (EUMC); ob upoštevanju Zelene knjige Komisije o enakosti in nediskriminaciji v razširjeni Evropski uniji (KOM(2004)0379),
 - ob upoštevanju nedavno objavljenega poročila Komisije, s katerim opozarja na sovraštvo ter zlorabo človekovih pravic Romov, Ciganov in popotnikov v Evropi³,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. januarja 2005 o holokavstu, antisemitizmu in rasizmu⁴,
 - ob upoštevanju mednarodnih pravnih instrumentov, kakršni so Splošno priporočilo XXVII ("Diskriminacija Romov") Odbora OZN za odpravo rasne diskriminacije in Splošno politično priporočilo št. 3 Evropske komisije proti rasizmu in nestrpnosti o boju proti rasizmu in netolerantnosti proti Romom/Ciganom,
 - ob upoštevanju celovitega akcijskega načrta, ki so ga sprejele države OVSE, vključno z državami članicami EU in državami kandidatki, ki se osredotoča na izboljšanje položaja Romov in Sintov znotraj območja OVSE in v katerem se države med drugim obvezujejo, da bodo okrepile svoja prizadevanja za zagotovitev polne in enakopravne vloge Romov in Sintov v naši družbi ter za izkoreninjenje diskriminacije proti njim,
 - ob upoštevanju člena 103(4) svojega Poslovnika,
- A. ker je bil 8. april proglašen za mednarodni dan Romov in vsako leto zaznamuje praznik Romov ter ponuja priložnost za ozaveščanje prebivalstva glede največje narodne manjšine v Evropi ter obsega njihove socialne izključenosti,
- B. ker v Evropi živi od 12 do 15 milijonov Romov, od tega 7 do 9 milijonov v Evropski uniji, ki so zaradi svoje rase diskriminirani in v mnogih primerih trpijo strukturno diskriminacijo, revščino in socialno izključenost ter so izpostavljeni mnogokratni diskriminaciji zaradi spola, starosti, invalidnosti ali spolne usmerjenosti,
- C. poudarja pomen takojšnje odprave stalnih in nasilnih trendov razširjenega rasizma in rasne diskriminacije Romov in se zaveda, da igra vsakršno nekaznovanje rasističnih napadov, sovražnega govora, fizičnih napadov s strani skrajnih skupin, nezakonitega pregona, nadlegovanja policije, ki so vzpodbujeni s proticiganstvom in strahom pred Romi, pomembno vlogo pri slabitvi vladavine prava in demokracije, ter prispeva k temu, da se

¹ Predsednik Komisije Jose Manuel Barroso je to pobudo naznanil v svojem govoru v Evropskem parlamentu dne 26. oktobra 2004 in povedal, da bo skupina (ki ji bo predsedoval sam) zadolžena za spremljanje vseh dejavnosti in večjih pobud Komisije na tem področju ter da bo delovala tudi kot politična gonilna sila.

² UL L 230, 21.8.1997, str. 19.

³ Poročilo "Položaj Romov v razširjeni Evropi" je leta 2004 pregledal in izdal GD za zaposlovanje in socialne zadeve.

⁴ Sprejeta besedila s tega dne, P6_TA(2005)0018.

tovrstni zločini ponavljajo, zato zahteva odločnejše ukrepanje za odpravo rasizma in diskriminacije,

- D. priznava, da predvsem javne oblasti niso bile uspešne v boju proti rasni diskriminaciji Romov in ksenofobiji pred njimi, saj dopuščajo prisotnost problematike v družbi,
- E. ker nekatere države članice in države kandidatke romskih skupnosti še vedno ne obravnavajo kot etnično ali narodnostno manjšino, zato romske skupnosti ne uživajo pravic, ki bi jim v zadevnih državah glede na njihov status pripadale,
- F. ugotavlja, da je mnogim držav članic Direktivo 2000/43/ES hitro preneslo v svoje nacionalne zakonodaje, medtem ko številnim to še ni uspelo ali pa so jo prenesle nepopolno ali neustrezno,
- G. opozarja, da je holokavst nad Romi enako grozovit zločin kot so ostali zločini nacističnega režima, saj je bil cilj izbrisati Rome z zemljevida Evrope, zato si zasluži polno priznanje in ustrezno spoštovanje zaradi česar poziva Komisijo in oblasti, da storijo vse kar je v njihovi moči, da se iz ozemlja nekdanjega koncentracijskega taborišča v Lety u Pisku odstrani prašičja farma in se na njenem mestu postavi ustrezen spomenik,
- H. opozarja, da so bili številni Romi vojne žrtve in etničnega čiščenja in so še vedno žrtve preganjanja na nekaterih področjih bivše Jugoslavije,
- I. obžaluje dejstvo, da so države članice gostiteljice izgnale znatno število Romov iskalcev azila ali pa so jim zagrozile z izgonom iz države, kar je v nasprotju s spoštovanjem načela nevračanja, ki je bil določen v Ženevski konvenciji iz leta 1951 in povezanimi protokoli,
- J. obžaluje, da Romi v državah članicah in državah kandidatkah, kjer sicer predstavljajo znaten odstotek prebivalstva, v vladnih organih in upravnih strukturah še vedno niso številčno ustrezno zastopani; ker vlade v teh državah še vedno niso storile vsega potrebnega za večje sodelovanje Romov v strukturah soodločanja,
- K. priznava potrebo po učinkovitem vključevanju Romov v politično življenje, predvsem kar zadeva življenje in blaginjo romskih skupnosti,
- L. poudarja, da se novih zakonov o državljanstvu nikoli ne sme pripravljati in izvajati tako, da so pri tem diskriminirani zakoniti upravičenci do državljanstva ali da se odreče državljanstvo Romom, ki imajo stalno prebivališče v državah članicah ali državah kandidatkah,
- M. ker obstajajo očitni dokazi, da so v številnih državah policija in drugi organi pravosodnega kazenskega sistema pristranski do Romov, kar vodi v sistematično rasno diskriminacijo pri izvajanju kazenskega prava,
- N. ker so Romi redno diskriminirani kar zadeva omogočanje zdravstvenega varstva in socialne varnosti in ker z zaskrbljenostjo ugotavlja primere segregacije v porodnišnicah ter sterilizacije romskih žensk brez njihove privolitve na podlagi predhodnih informacij,
- O. ker obstajajo podatki o nestandardnih in nehiigijenskih življenjskih razmerah in množičnemu obsegu getoizacije in ker se Romom dosledno preprečuje izselitev iz takih okolij,

- P. opozarja na šolske sisteme rasnega ločevanja, ki obstajajo v več državah članicah, kjer se romski otroci poučujejo v ločenih razredih z nižjimi standardi ali v razredih za duševno prizadete; ugotavlja, da je izboljšanje dostopa do izobraževanja in možnost akademskih dosežkov ključnega pomena za širši izgled napredka romskih skupnosti,
- Q. ker se romske skupnosti v povprečju soočajo z nesprejemljivo visoko ravnijo nezaposlenosti, kar zahteva posebne ukrepe za olajšanje dostopa do zaposlitve,
- R. ob upoštevanju težav, s katerimi se srečujejo Romi, kar zadeva polno priznanje njihove kulture, obžaluje dejstvo, da v večini držav članic in kandidatki glavna sredstva javnega obveščanja Rome še naprej preslabo zastopajo v svojih programih, obenem pa v časopisnih člankih ter televizijskih in radijskih oddajah krepijo negativen stereotip romskega državljana; ugotavlja, da nove komunikacijske tehnologije, vključno z internetom, tudi lahko prispevajo k odpravljanju strahu pred Romi,
1. najstrožje obsoja vsako obliko diskriminacije, s katero se soočajo Romi;
 2. poziva Svet, Komisijo, države članice in države kandidatke, da razmislijo o priznanju Romov kot evropske manjšine;
 3. pozdravlja nedavno izjavo predsednika Komisije Barrosoja glede pomena odprave diskriminacije Romov in vloge, ki jo lahko igra lizbonska strategija pri izboljšanju možnosti Romov¹ ter poziva Svet, Komisijo, države članice in države kandidatke, da sprejmejo javne ukrepe za odpravo vseh oblik sovražnosti in strahu, povezanih z proticiganstvom/strahom pred Romi, na lokalni, nacionalni in regionalni ravni ter na ravni EU;
 4. poziva Komisijo, da uvrsti vprašanje spopada s proticiganstvom/strahom pred Romi na evropski ravni med prioritete naloge v Evropskem letu enakih možnosti za vse 2007 in poziva vse politične stranke in civilno družbo, naj jasno izjavijo, da evropska družba ne bo dopuščala rasnega sovraštva do Romov;
 5. poziva Komisijo, naj v okviru političnih zahtev kopenhagenskih meril še naprej zagotavlja, da si morajo države kandidatke resnično prizadevati za utrditev pravne države in zaščito človekovih in manjšinskih pravic, zlasti pravic romskega prebivalstva;
 6. poziva Komisijo, da pripravi sporočilo, kako lahko EU v sodelovanju z državami članicami najboljše uskladi in pospeši prizadevanja za izboljšanje položaja Romov ter sprejme akcijski načrt z jasnimi priporočili glede doseganja boljšega ekonomskega, socialnega in političnega vključevanja Romov v državah članicah in državah kandidatkah;
 7. priporoča državam članicam, da hitro prenesejo Direktivo 2000/43/ES² v nacionalno zakonodajo in poziva tiste, ki so trenutno podvržene postopkom ugotavljanja kršitev zaradi "opustitve obveščanja", naj sprejmejo nadaljnje ukrepe za odpravo pomanjkljivosti pri napredku; poziva Svet, naj v naj v obdobju luksemburškega predsedstva sprejme predlagani Okvirni sklep EU o boju proti rasizmu in ksenofobiji, ki bo v vsej EU omogočil kaznovanje kaznivih dejanj iz sovraštva in v zvezi s katerim je potreben ponoven posvet s Parlamentom;

¹ Pripombe z dne 17. marca 2005 na "Pregled izvajanja lizbonskih ciljev V".

² UL L 180, 19.7.2000, str. 22.

8. poziva države članice in države kandidatke, da okrepijo nacionalno zakonodajo in administrativne ukrepe, ki jasno in posebej preprečujejo proticiganstvo/strah pred Romi ter rasno diskriminacijo in z njo povezano nestrpnost, posredno in neposredno, na vseh področjih javnega življenja;
9. poziva države članice in države kandidatke, da izmenjujejo najboljše prakse s ciljem pospeševanja romske kulture;
10. poziva države članice, da primerno ukrepajo v zvezi z odpravo rasnega sovraštva in spodbujanja k diskriminaciji ter nasilju nad Romi v medijih in v vseh oblikah komunikacijske tehnologije ter poziva glavna sredstva javnega obveščanja, da določijo najboljše prakse pri nameščanju osebja, ki naj odraža sestavo populacije;
11. poziva države članice in države kandidatke, da razvijejo strategijo za povečanje sodelovanja Romov na volitvah v vlogi volivcev in kandidatov na vseh ravneh;
12. poudarja potrebo po zagotavljanju enakih socialnih in političnih pravic migrantom romskega porekla;
13. poudarja, da je pomanjkanje uradnih dokumentov resna ovira pri izvajanju temeljnih pravic Romov po vsej Evropi, kakor tudi pri dostopu do storitev, ki so ključnega pomena za socialno vključevanje;
14. poziva države članice in države kandidatke, da sprejmejo primerne ukrepe za izboljšanje dostopa Romov do trgov delovne sile s ciljem omogočanja dolgoročnega zaposlovanja;
15. poziva države članice, v katerih romske otroke pošiljajo v šole za duševno prizadete ali jih po šolah ločujejo od njihovih vrstnikov, naj v določenem časovnem obdobju dosežejo napredek v programih desegregacije in tako omogočijo romskim otrokom prost dostop do kakovostnega izobraževanja ter preprečijo pojavo protiromskih čustev pri šolskih otrocih;
16. ponovno opozarja na sprejetje resolucije Sveta in ministrov za izobraževanje, ki so se sestali v okviru Sveta, z dne 22. maja 1989 o šolskih določbah za ciganske in popotne otroke¹ in meni, da je omogočanje dostopa do izobraževanja vsem romskim otrokom še naprej prednostna naloga;
17. poziva države članice in države kandidatke, da sprejmejo ukrepe za omogočanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in socialne varnosti za vse ter da odpravijo vse diskriminacijske prakse, zlasti segregacijo romskih žensk v porodnišnicah, ter da preprečijo prakso prisilne sterilizacije romskih žensk;
18. pozdravlja oblikovanje Evropskega Romskega in popotniškega foruma in delo skupin v Parlamentu, ki se osredotočajo na vprašanja Romov in manjšin; priznava pomen sodelovanja s temi organi pri oblikovanju romske politike v Evropi;
19. meni, da je trenutna getoizacija v Evropi nesprejemljiva in poziva države članice, da sprejmejo konkretne ukrepe za odpravo le-te; prav tako jih poziva, da preprečijo diskriminacijske prakse pri reševanju stanovanjskih vprašanj in da Romom pomagajo pri iskanju alternativnih, s higienskega vidika ustreznih, nastanitev;

¹ UL C 153, 21.6.1989, str. 3.

20. poziva vlade v regijah z romskim prebivalstvom, da sprejmejo nadaljnje ukrepe za vključevanje romskih javnih uslužbencev na vseh upravnih in odločevalskih ravneh v skladu s predhodnimi obveznostmi in da dajo na razpolago sredstva, potrebna za učinkovito vzpostavitev teh delovnih mest;
21. pozdravlja desetletje Iniciative za vključitev Romov, ki jo je podpisalo pet držav članic in držav kandidatk ter poziva Komisijo da deluje v povezavi z zadevnimi vladami, da se vključi ustrezen program financiranja EU, da se ta iniciativa uresniči;
22. poziva Komisijo, da z javnim spodbujanjem nacionalnih vlad zagotovi polno udeležbo Romov pri načrtovanju, izvajanju in spremljanju projektov, za katere vlade dajejo na razpolago sredstva;
23. podpira trajni razvoj v okviru institucij EU s ciljem vključevanja pristopa Rom – Romu, ki so ga razvili pri OVSE, pri prihodnjem zaposlovanju osebja na prosta mesta, ki so povezana z Romi, in tista, ki niso;
24. poziva politične stranke, tako na nacionalni kakor tudi na evropski ravni, da ponovno pregledajo svojo sestavo in postopke, da bi odstranili vse ovire, ki neposredno ali posredno nasprotujejo udeležbi Romov, ter da v svojo glavno politično in socialno agendo vključijo ukrepe za polno vključenost Romov;
25. poziva EUMC in, ob njeni ustanovitvi, Agencijo za temeljne pravice, da posvetita več pozornosti proticiganstvu/strahu pred Romi v Evropi ter da zagotovita sredstva za spremljanje rasne zlorabe in kršitev človekovih pravic Romov;
26. poziva vse države članice, da podpirajo pobude za krepitev samozastopanja Romov in aktivnega sodelovanja v javnem in družbenem življenju in omogočajo, da se sliši glas romskih civilnih organizacij;
27. poziva Komisijo, da dvigne romsko vprašanje na vseevropsko raven, zlasti kar zadeva države kandidatke, saj živijo Romi po vsej Evropi;
28. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in vladam ter parlamentom držav članic in držav kandidatk.